

Miernik Elcometer 1510

**Badanie odporności
powłok farbiarskich
na zginanie na walcu
stożkowym**

Instrukcja Obsługi

elcometer® jest zarejestrowanym znakiem towarowym firmy **Elcometer Instruments Limited**.

Wszystkie inne znaki towarowe są uznane.

© Copyright Elcometer Instruments Ltd. 2005.

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żaden fragment tego dokumentu nie może być kopiowany, transmitowany, transkrybowany, przechowywany (w systemie wyszukiwania ani w żadnym innym) ani tłumaczony na żaden język, w żadnej postaci ani żadnymi sposobami (elektronicznymi, mechanicznymi, magnetycznymi, optycznymi, ręcznymi i innymi) bez pisemnej zgody Elcometer Instruments Ltd.

Dokument nr TMA-0339 wydanie 01
Tekst wraz z okładką nr: 19499

Strona oryginału 1:

SPIS TREŚCI

Rozdział	Strona
1. Przyrząd <i>Elcometer 1510</i>	2
1.1 Normy	2
1.2 Zawartość opakowania	2
2. Wprowadzenie	
2.1 Części składowe miernika	3
2.2 Montaż miernika	4
2.3 Próbki	4
3. Wykonanie pomiaru	4
4. Obliczanie wielkości wydłużenia - ASTM D 522	5
5. Konserwacja miernika	6
6. Specyfikacja techniczna	7
7. Przyrządy o pokrewnych zastosowaniach	7

Strona oryginału 2:

Firma Elcometer dziękuje Państwu za zakupienie przyrządu Elcometer 1510 do badania odporności na zginanie powłok farbiarskich nałożonych na metal.

Równocześnie serdecznie Państwa witamy i przyjmujemy do grona Użytkowników przyrządów firmy Elcometer.

Elcometer jest światową firmą, która przoduje w dziedzinie projektowania, wytwarzania i dostarczania urządzeń stosowanych do kontroli powłok ochronnych i betonu. Przyrządy firmy Elcometer obejmują wszystkie zakresy kontroli powłok ochronnych na wszystkich etapach ich rozwoju, począwszy od zaprojektowania, poprzez wykonanie, a skończywszy na śledzeniu przebiegu starzenia się powłoki.

Przyrząd do badania odporności na zginanie powłok lakierniczych naniesionych na stal, przy zastosowaniu walców stożkowych - ***Elcometer 1510 Conical Mandrel Bend Tester*** - jest urządzeniem wiodącym w skali światowej. Posiadanie tego przyrządu oznacza zarazem dostęp do sieci serwisowej i możliwość korzystania z pomocy technicznej firmy Elcometer.

Więcej informacji na ten temat można znaleźć na naszej stronie internetowej www.elcometer.com.

1. PRZYRZĄD *Elcometer 1510*

Przyrząd *Elcometer 1510* służy do badania elastyczności, przyczepności i wydłużalności powłoki naniesionej na powierzchnię metalową. Próbkę zaciska się na stożkowym trzpieniu (walcu) i poddaje zginaniu wokół tego trzpienia przy użyciu walca który jest uruchamiany zamontowaną przy nim, ręcznie poruszaną dźwignią. Średnicę walca stożkowego (trzpienia) w miejscu w którym powłoka zaczyna pękać odczytuje się na skali która znajduje się na zaciskaczu mocującym próbkę. Konstrukcja przyrządu jest odporna mechanicznie, ma doskonałą wytrzymałość na zginanie i odznacza się długą żywotnością.

1.1 Normy

Przyrząd Elcometer 1510 spełnia wymagania następujących brytyjskich i międzynarodowych norm:

ASTM D 533	BS 3900 E11
DIN ISO EN NF 6860	ECCA T7

1.2 Zawartość opakowania

- Przyrząd Elcometer 1510
- Instrukcja obsługi

Zapoznanie się z niniejszą Instrukcją Obsługi stanowi zalecaną i zarazem najlepszą drogę dla Użytkownika do pełnego wykorzystania wszystkich możliwości jakie daje miernik Elcometer 1510.

W przypadku wątpliwości lub zapytań, prosimy o kontakt z firmą SciTeeX, która działa w Polsce jako Dostawca Instrumentów Elcometer, ewentualnie z samą firmą Elcometer.

2. WPROWADZENIE

Poniższy rozdział jest przeznaczony dla Użytkowników którzy zetknęli się z przyrządem Elcometer 1510 po raz pierwszy. W Rozdziale tym przytoczone są informacje dotyczące części składowych przyrządu, opisany jest montaż przyrządu i podana jest specyfikacja wymiarowa próbki do badania. Zapoznanie się z treścią tego Rozdziału pozwoli Użytkownikowi korzystać z przyrządu w sposób świadomy i racjonalny.

2.1. Części składowe miernika

Elementy składowe miernika Elcometer 1510 przedstawiono na Rys. 1.

Rys.1. Miernik Elcometer 1510 do badania powłok lakierniczych na zginanie

Napisy na rysunku:

Bending lever = dźwignia zginania

Bending lever roller = walec dźwigni zginającej

Mandrel = trzpień

Specimen clamp = zaciskacz próbki

2.2. Montaż miernika

Miernik należy zmontować na stabilnym, mocnym stole ustawionym w pomieszczeniu czystym i suchym. Miernik należy zamocować wykorzystując do tego celu otwory montażowe znajdujące się w podstawie miernika.

2.3. Próbki

Próbki należy przygotować zgodnie z wymaganiami podanymi dla badania wzorcowego. Próbka ma być płaska, bez żadnych zagięć. Powierzchnia badana, pokryta powłoką lakierniczą, nie może mieć żadnych widocznych pęknięć. Przepisowe rozmiary próbki podane są w Rozdziale ‘Specyfikacja Techniczna’ (str. 7).

***Uwaga:** Przy oznaczeniach wykonywanych zgodnie z Normami BS 3900 oraz DIN ISO EN NF 6860, na powłoce badanej należy zrobić nacięcia sięgające w głąb do powierzchni podkładu. Nacięcia należy wykonać równoległe do krótszych krawędzi próbki, w odległości 20mm (0.79”) od tych krawędzi.*

3. WYKONANIE POMIARU

1. Przesunąć dźwignię zginania do oporu w kierunku „do zaciskacza” próbki.
2. Otworzyć zaciskacz próbki.
3. Wsunąć próbkę w zaciskacz tak, aby:
  - powierzchnia pokryta badaną powłoką była zwrócona w stronę „od trzpienia”
  - jedna krótka krawędź próbki dotykała wąskiej końcówki trzpienia
4. Zaciśnąć śruby zaciskacza tak, aby próbka była zamocowana na sztywno.

Próbka zamocowana zbyt słabo może podczas zginania przemieścić się (poślizg!).

Aby powierzchnia zginana nie doznała w trakcie zginania uszkodzeń spowodowanych przez walec dźwigni zginania, należy na powierzchnię zginaną nałożyć ochronny arkusz papieru.

5. Dźwignię zginania ująć mocnym chwytem i łagodnie lecz stanowczo odchylić ją w kierunku „od zaciskacza próbki” aż do oporu (dźwignia już dalej nie pójdzie). Próbka będzie wówczas wygięta w kształcie stożkowej litery ‘U’.
6. Obejrzeć powstałe pęknięcia (ewentualnie przy użyciu szkła powiększającego), zgodnie z wymaganiami badania wzorcowego. Zaznaczyć koniec pęknięcia, które jest najbardziej oddalone od wąskiego końca trzpienia. Określić średnicę trzpienia w tym punkcie korzystając w tym celu ze skali umieszczonej na zaciskaczu próbki.

Strona oryginału 5:

7. Dźwignię zginania wychylić aż do oporu w stronę zaciskacza próbki; poluzować i wyjąć próbkę z zaciskacza.
8. Zmierzyć i zanotować długość pęknięcia, zaczynając od wąskiego końca trzpienia.

Sporządzić dwie kolejne próbki z tego samego materiału badanego i wykonać analogiczne oznaczenia. Z uzyskanych trzech wartości pomiarowych należy obliczyć wartość średnią.

4. OBLICZANIE WIELKOŚCI WYDŁUŻENIA - ASTM D 522

Stopień wydłużenia powłoki wyznacza się przy użyciu wykresu przedstawionego na Rys. 2(*).

Rysunek 2

Podpis:

Długość pęknięcia jako funkcja procentowego wydłużenia - stal walcowana na zimno, grubość 0,8 mm (1/32"); powłoka o grubości 25 mikrometrów (1 milical).

Oś rzędnych:

Długość pęknięcia, cale

Oś odciętych:

Stopień wydłużenia, %

(*) Krzywe przedstawione na Rys. 2 i 3 przytoczono na podstawie ASTM D 522.

Strona oryginału 6:

W razie potrzeby, należy dodać poprawkę na grubość powłoki. Wielkość tej poprawki odczytujemy z wykresu (Rys. 3) dla wartości stopnia wydłużenia, który został uprzednio wyznaczony w oparciu o krzywą na Rys. 2.

Rysunek 3

Podpis

Długość pęknięcia względem wielkości poprawki na stopień wydłużenia (%) - grubość powłoki 25 mikrometrów (1 milical)

Oś rzędnych

Długość pęknięcia, cale

Oś odciętych:

Poprawka procentowa (*dodawana do stopnia wydłużenia*), %

5. KONSERWACJA MIERNIKA

Miernik zaprojektowano tak, aby wytrzymał wiele lat pracy w warunkach normalnego użytkowania i prawidłowego przechowywania.

Trzpień miernika należy co pewien czas oczyścić przez potarcie zwilżoną olejem ściereczką.

Miernik nie zawiera żadnych części wymagających czynności serwisowych ze strony Użytkownika.

W mało prawdopodobnym przypadku jakiegś usterki, Miernik należy zwrócić do firmy SciTeeX lub wprost do firmy Elcometer,

Dane dotyczące rozmieszczenia placówek Elcometer w świecie podano na zewnętrznej stronie okładki tej Instrukcji Obsługi. W razie potrzeby, można także korzystać z informacji podanych na stronach internetowych firmy Elcometer, www.elcometer.com.

Strona oryginału 7:

6. SPECYFIKACJA TECHNICZNA

Wymiary	325 mm × 350 mm × 100 mm (12.8" × 13.8" × 4")
Ciężar	9 kg (20 funtów bryt.)
Średnica trzpienia	3,2 do 38,1 mm (0,12" do 1,5")
Długość trzpienia	203 mm (8")
Rozmiary próbki:	180 mm × 100 mm × 0,8 mm (7" × 4" × 0.03")

Miernik Elcometer 1510 jest zapakowany w pudło tekturowe wyłożone formowaną pianką. Wskazane jest zachowanie tego opakowania w celu ponownego wykorzystania w przypadku gdy miernik trzeba gdzieś przenieść, przewieźć lub przesłać.

W razie decyzji o pozbyciu się opakowania, prosimy o wykonanie tego w sposób spełniający wymagania ochrony środowiska. Bliższych wskazówek w tej kwestii udzielią miejscowi specjaliści z zakresu Opieki nad Środowiskiem.

7. PRZYRZĄDY O ZBLIŻONYCH ZASTOSOWANIACH

Oprócz Miernika Elcometer 1510 do badania odporności powłok lakierniczych na zginanie, firma Elcometer produkuje cały szereg przyrządów i urządzeń służących do oznaczania

właściwości fizycznych powłok ochronnych. Użytkowników Miernika Elcometer 1510 mogą również zainteresować następujące przyrządy produkowane przez firmę Elcometer:

- **Elcometer 1506 Cylindrical Mandrel Bend Tester** - miernik do badania odporności na zginanie przy zastosowaniu walca cylindrycznego
- **Elcometer 1615 Variable Impact Tester** - przyrząd do badania odporności powłok na uderzenie
- **Elcometer 1620 Cupping Tester** - przyrząd do badania odporności powłok na tłoczenie
- **Elcometer 1542 Cross Cut Adhesion Tester** - przyrząd do badania przyczepności powłok metodą siatki napięć

Bliższych informacji udzieli firma SciTeeX, przedstawiciel handlowy firmy Elcometer w Polsce, lub bezpośrednio firma Elcometer. Bliższe szczegóły można także znaleźć na stronach internetowych www.elcometer.com